

Seat No.: _____

No. of Printed Pages: 4[62/63]

E+K

SARDAR PATEL UNIVERSITY

Bachelor of Commerce (Semester 3) Examination - 2023

UB03CCOM51 /21: Fundamentals of Cost Accounting

Date: 24th February, 2023, Friday

Time: 2:00 PM to 05:00 PM

Total: 70 Marks

Note : (1) Figure to the right indicate full marks of the question .

Q-1	Define cost accounting and discuss characteristics and limitations of cost accounting OR	[18]																																																																												
Q-1	Write notes on: a.) Methods of cost accounting b.) Elements of cost	[18]																																																																												
Q-2	What is labour turnover rate? Explain its causes and remedies in detail. OR	[17]																																																																												
Q-2	Write short notes on : 1. Features of a good wage system 2. ABC technique	[17]																																																																												
Q-3	Balu Ltd. has three manufacturing departments: P, Q, and R and two service departments : S and T. The following information has been obtained from the records of the company: <table><tr><td>Particulars</td><td>Rs.</td></tr><tr><td>Rent</td><td>10,000</td></tr><tr><td>General electricity <u>lights</u></td><td>2,000</td></tr><tr><td>Indirect wages</td><td>5,000</td></tr><tr><td>Power</td><td>12,000</td></tr><tr><td>Depreciation on machinery</td><td>15,000</td></tr><tr><td>Employees State Insurance (employer's contribution)</td><td>3,500</td></tr><tr><td>Sundry expenses</td><td>1,500</td></tr></table> The following information is available in respect of the departments: <table><tr><td>Particular</td><td>P</td><td>Q</td><td>R</td><td>S</td><td>T</td></tr><tr><td>Area occupied(sq.mt)</td><td>600</td><td>400</td><td>500</td><td>300</td><td>200</td></tr><tr><td>Direct wages Rs.</td><td>4,500</td><td>4,000</td><td>3,000</td><td>750</td><td>250</td></tr><tr><td>Horse powers</td><td>25</td><td>20</td><td>15</td><td>--</td><td>--</td></tr><tr><td>Lighting points</td><td>15</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>5</td></tr><tr><td>Value of machinery Rs.</td><td>90,000</td><td>85,000</td><td>75,000</td><td>--</td><td>--</td></tr><tr><td>Indirect materials Rs.</td><td>300</td><td>250</td><td>300</td><td>200</td><td>200</td></tr></table> Expenses of S and T departments are reappportioned as follows: <table><tr><td></td><td>P</td><td>Q</td><td>R</td><td>S</td><td>T</td></tr><tr><td>S</td><td>30%</td><td>40%</td><td>20%</td><td>--</td><td>10%</td></tr><tr><td>T</td><td>40%</td><td>20%</td><td>30%</td><td>10%</td><td>--</td></tr></table>	Particulars	Rs.	Rent	10,000	General electricity <u>lights</u>	2,000	Indirect wages	5,000	Power	12,000	Depreciation on machinery	15,000	Employees State Insurance (employer's contribution)	3,500	Sundry expenses	1,500	Particular	P	Q	R	S	T	Area occupied(sq.mt)	600	400	500	300	200	Direct wages Rs.	4,500	4,000	3,000	750	250	Horse powers	25	20	15	--	--	Lighting points	15	10	10	10	5	Value of machinery Rs.	90,000	85,000	75,000	--	--	Indirect materials Rs.	300	250	300	200	200		P	Q	R	S	T	S	30%	40%	20%	--	10%	T	40%	20%	30%	10%	--	[18]
Particulars	Rs.																																																																													
Rent	10,000																																																																													
General electricity <u>lights</u>	2,000																																																																													
Indirect wages	5,000																																																																													
Power	12,000																																																																													
Depreciation on machinery	15,000																																																																													
Employees State Insurance (employer's contribution)	3,500																																																																													
Sundry expenses	1,500																																																																													
Particular	P	Q	R	S	T																																																																									
Area occupied(sq.mt)	600	400	500	300	200																																																																									
Direct wages Rs.	4,500	4,000	3,000	750	250																																																																									
Horse powers	25	20	15	--	--																																																																									
Lighting points	15	10	10	10	5																																																																									
Value of machinery Rs.	90,000	85,000	75,000	--	--																																																																									
Indirect materials Rs.	300	250	300	200	200																																																																									
	P	Q	R	S	T																																																																									
S	30%	40%	20%	--	10%																																																																									
T	40%	20%	30%	10%	--																																																																									

	Prepare : 1.) Statement showing distribution of overhead to various departments. 2.) Statement showing apportioning the service departments expenses over production departments by repeated distribution method. OR																															
Q-3	The following expenses have been incurred in respect of a shop having four identical Machines. <table><tr><td>1. Rent and taxes</td><td>12,000 p.a.</td></tr><tr><td>2. Power consumption by the shop @10 paise per unit</td><td>9600 p.a.</td></tr><tr><td>3. Repairs and maintenance of machines</td><td>1920 p.a.</td></tr><tr><td>4. Lighting for the shop</td><td>1600 p.a.</td></tr><tr><td>5. Two attendants, each getting Rs. 120 p.m.</td><td></td></tr><tr><td>6. Supervisor's salary</td><td>1200 p.m.</td></tr><tr><td>7. Lubricants etc.</td><td>200 p.a.</td></tr><tr><td>8. Depreciation per machine</td><td>1200 p.a.</td></tr><tr><td>9. Higher purchase instalments for the machines (including Rs. 300 for interest)</td><td>2400 p.a.</td></tr><tr><td>10. Each machine consumers 10 units of power per hour.</td><td></td></tr></table> Calculate the machine Hour Rate	1. Rent and taxes	12,000 p.a.	2. Power consumption by the shop @10 paise per unit	9600 p.a.	3. Repairs and maintenance of machines	1920 p.a.	4. Lighting for the shop	1600 p.a.	5. Two attendants, each getting Rs. 120 p.m.		6. Supervisor's salary	1200 p.m.	7. Lubricants etc.	200 p.a.	8. Depreciation per machine	1200 p.a.	9. Higher purchase instalments for the machines (including Rs. 300 for interest)	2400 p.a.	10. Each machine consumers 10 units of power per hour.		[18]										
1. Rent and taxes	12,000 p.a.																															
2. Power consumption by the shop @10 paise per unit	9600 p.a.																															
3. Repairs and maintenance of machines	1920 p.a.																															
4. Lighting for the shop	1600 p.a.																															
5. Two attendants, each getting Rs. 120 p.m.																																
6. Supervisor's salary	1200 p.m.																															
7. Lubricants etc.	200 p.a.																															
8. Depreciation per machine	1200 p.a.																															
9. Higher purchase instalments for the machines (including Rs. 300 for interest)	2400 p.a.																															
10. Each machine consumers 10 units of power per hour.																																
Q-4	From the following information, prepare the cost sheet showing total profit and profit per unit: Rs. <table><tr><td>Purchase of raw materials</td><td>1,15,000</td></tr><tr><td>Carriage inwards</td><td>4,000</td></tr><tr><td>Direct wages</td><td>96,000</td></tr><tr><td>Machine hours worked</td><td>10,000 hours</td></tr><tr><td>Machine hour rate</td><td>Rs. 4 per hour</td></tr><tr><td>Opening stock of raw materials</td><td>25,000</td></tr><tr><td>Opening stock of finished goods (4000 units)</td><td>40,000</td></tr><tr><td>Closing stock of raw material</td><td>20,000</td></tr><tr><td>Closing stock of finished goods</td><td>5,000 units</td></tr><tr><td>Opening work in progress</td><td>5,000</td></tr><tr><td>Closing work in progress</td><td>15,000</td></tr><tr><td>Office overheads</td><td>4% of work cost</td></tr><tr><td>Selling & distribution expenses</td><td>Re 1 per unit</td></tr><tr><td>Sales</td><td>3,00,000</td></tr><tr><td>Production during the year</td><td>26,000 units</td></tr></table> OR	Purchase of raw materials	1,15,000	Carriage inwards	4,000	Direct wages	96,000	Machine hours worked	10,000 hours	Machine hour rate	Rs. 4 per hour	Opening stock of raw materials	25,000	Opening stock of finished goods (4000 units)	40,000	Closing stock of raw material	20,000	Closing stock of finished goods	5,000 units	Opening work in progress	5,000	Closing work in progress	15,000	Office overheads	4% of work cost	Selling & distribution expenses	Re 1 per unit	Sales	3,00,000	Production during the year	26,000 units	[17]
Purchase of raw materials	1,15,000																															
Carriage inwards	4,000																															
Direct wages	96,000																															
Machine hours worked	10,000 hours																															
Machine hour rate	Rs. 4 per hour																															
Opening stock of raw materials	25,000																															
Opening stock of finished goods (4000 units)	40,000																															
Closing stock of raw material	20,000																															
Closing stock of finished goods	5,000 units																															
Opening work in progress	5,000																															
Closing work in progress	15,000																															
Office overheads	4% of work cost																															
Selling & distribution expenses	Re 1 per unit																															
Sales	3,00,000																															
Production during the year	26,000 units																															
Q-4	Why there is need for Reconciliation? Explain its method in brief.	[17]																														

Seat No.: _____

SARDAR PATEL UNIVERSITY

Bachelor of Commerce (Semester 3) Examination - 2023

UB03CCOM51 /21: Fundamentals of Cost Accounting

Date: 24th February, 2023, Friday

Time: 2:00 PM to 05:00 PM

Total: 70 Marks

Note : Figure to the right indicate full marks of the question .

પ્રશ્ન ૧	પડતર હિસાબી પદ્ધતિની વ્યાખ્યાઓ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ અને ગેરફાયદાઓ વિગતવાર સમજાવો કરો. અથવા	[૧૮]																																																												
પ્રશ્ન ૧	નોંધ લખો : અ.) પડતર ના હિસાબોની પદ્ધતિઓ બ.) પડતર ના તત્વો	[૧૮]																																																												
પ્રશ્ન ૨	મજુર ફેરબદલી દરનો અર્થ અને તેના કારણો અને ઉપાયો ની વિગતવાર ચર્ચા કરો. અથવા	[૧૭]																																																												
પ્રશ્ન ૨	નોંધ લખો: અ.) સારી વેતન પ્રથા ના લક્ષણો બ.) એ.બી.સી પદ્ધતિ	[૧૭]																																																												
પ્રશ્ન ૩	એક કારખાનામાં ત્રણ ઉત્પાદન વિભાગો P, Q અને R તથા બે સેવા વિભાગો S અને T છે.તેના કુલ ખર્ચ નીચે મુજબ છે: ભાડું ૩.૧૦,૦૦૦ કર્મચારી રાજ્ય વીમા યોજનાનો ફાળો ૩ ૩૫૦૦ વીજળીબત્તિ ૩.૨૦૦૦ પરોક્ષ મજુરી ૩.૫૦૦૦ પાવર ૩.૧૨૦૦૦ ઘસારો ૩.૧૫૦૦૦ પરચુરણ ખર્ચ ૩.૧૫૦૦૦ આ ઉપરાંત ,તેમને નીચેની માહિતી આપવામાં આવે છે: <table border="1"> <tr> <th></th><th>P</th><th>Q</th><th>R</th><th>S</th><th>T</th></tr> <tr> <td>૧. રોકેલી જગ્યા(ચો.વાર)</td><td>૬૦૦</td><td>૪૦૦</td><td>૫૦૦</td><td>૩૦૦</td><td>૨૦૦</td></tr> <tr> <td>૨. વીજળી પોઈન્ટ</td><td>૧૫</td><td>૧૦</td><td>૧૦</td><td>૧૦</td><td>૫</td></tr> <tr> <td>૩. હોર્સ પાવર</td><td>૨૫</td><td>૨૦</td><td>૧૫</td><td>--</td><td>--</td></tr> <tr> <td>૪. યંત્રો ની કિંમત</td><td>૩.૮૦૦૦૦</td><td>૮૫૦૦૦</td><td>૭૫૦૦૦</td><td>--</td><td>--</td></tr> <tr> <td>૫. પ્રત્યક્ષ મજુરી</td><td>૩.૪૫૦૦</td><td>૪૦૦૦</td><td>૩૦૦૦</td><td>૭૫૦</td><td>૨૫૦</td></tr> <tr> <td>૬. પરોક્ષ માલસામાન</td><td>૩૦૦</td><td>૨૫૦</td><td>૩૦૦</td><td>૨૦૦</td><td>૨૦૦</td></tr> </table> સેવા વિભાગ ના ખર્ચ ની વહેંચણી નીચે પ્રમાણે કરવામાં આવે છે: <table border="1"> <tr> <th></th><th>P</th><th>Q</th><th>R</th><th>S</th><th>T</th></tr> <tr> <td>૩</td><td>૩૦%</td><td>૪૦%</td><td>૨૦%</td><td>--</td><td>૧૦%</td></tr> <tr> <td>૪</td><td>૪૦%</td><td>૨૦%</td><td>૩૦%</td><td>૧૦%</td><td>--</td></tr> </table>		P	Q	R	S	T	૧. રોકેલી જગ્યા(ચો.વાર)	૬૦૦	૪૦૦	૫૦૦	૩૦૦	૨૦૦	૨. વીજળી પોઈન્ટ	૧૫	૧૦	૧૦	૧૦	૫	૩. હોર્સ પાવર	૨૫	૨૦	૧૫	--	--	૪. યંત્રો ની કિંમત	૩.૮૦૦૦૦	૮૫૦૦૦	૭૫૦૦૦	--	--	૫. પ્રત્યક્ષ મજુરી	૩.૪૫૦૦	૪૦૦૦	૩૦૦૦	૭૫૦	૨૫૦	૬. પરોક્ષ માલસામાન	૩૦૦	૨૫૦	૩૦૦	૨૦૦	૨૦૦		P	Q	R	S	T	૩	૩૦%	૪૦%	૨૦%	--	૧૦%	૪	૪૦%	૨૦%	૩૦%	૧૦%	--	[૧૮]
	P	Q	R	S	T																																																									
૧. રોકેલી જગ્યા(ચો.વાર)	૬૦૦	૪૦૦	૫૦૦	૩૦૦	૨૦૦																																																									
૨. વીજળી પોઈન્ટ	૧૫	૧૦	૧૦	૧૦	૫																																																									
૩. હોર્સ પાવર	૨૫	૨૦	૧૫	--	--																																																									
૪. યંત્રો ની કિંમત	૩.૮૦૦૦૦	૮૫૦૦૦	૭૫૦૦૦	--	--																																																									
૫. પ્રત્યક્ષ મજુરી	૩.૪૫૦૦	૪૦૦૦	૩૦૦૦	૭૫૦	૨૫૦																																																									
૬. પરોક્ષ માલસામાન	૩૦૦	૨૫૦	૩૦૦	૨૦૦	૨૦૦																																																									
	P	Q	R	S	T																																																									
૩	૩૦%	૪૦%	૨૦%	--	૧૦%																																																									
૪	૪૦%	૨૦%	૩૦%	૧૦%	--																																																									

	૧. શિરોપરીખર્ચની જુદા જુદા વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી અને ૨. સેવા વિભાગના ખર્ચાની ઉત્પાદન વિભાગો વચ્ચે ફાળવણી દર્શાવતું પત્રક પુનરાવર્તિ ફાળવણી પદ્ધતિ દ્વારા તૈયાર કરો. અથવા																															
પ્રશ્ન ૩	એક કારખાનામાં લગભગ બધુંજ કામ એકસરખાં ચાર યંત્રો દ્વારા કરવામાં આવે છે એ કારખાનાનો . :વાર્ષિક ખર્ચ નીચે મુજબ છે <table> <tr> <td>૧ ભાડું અને વેરા વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૧૨૦૦૦</td></tr> <tr> <td>૨ વપરાયેલ પાવર ૧૦ પૈસા એક યુનિટ ના - . વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૮૬૦૦.</td></tr> <tr> <td>૩ યંત્રોનો સમારકામ અને મરામત ખર્ચ વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૧૮૨૦</td></tr> <tr> <td>૪ કારખાનાની વીજળીબતી ખર્ચ વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૧૬૦૦ .</td></tr> <tr> <td>૫ યંત્રની દેખરેખ રાખનાર બે મજૂરનો પગાર , દરેકનો રૂ. ૧૨૦</td><td></td></tr> <tr> <td>૬ સુપરવાઈઝરનો પગાર દર મહિને</td><td>રૂ. ૧૨૦૦</td></tr> <tr> <td>૭ . લ્યુબ્રિકન્ટ વગેરે વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૨૦૦ .</td></tr> <tr> <td>૮ ઘસારો એક યંત્રનો વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૧૨૦૦</td></tr> <tr> <td>૯ યંત્રનો ભાડા ખરીદ નો હમો વાર્ષિક</td><td>રૂ. ૨૪૦૦</td></tr> </table> (વ્યાજ સહિતનો રૂ. ૩૦૦) ૧૦ દરેક યંત્રનો ક્લાકદીઠ પાવરનો ૧૦ યુનિટ વપરાશ છે ઉપરની માહિતી પરથી યાંત્રિક ક્લાક દર શોધો .	૧ ભાડું અને વેરા વાર્ષિક	રૂ. ૧૨૦૦૦	૨ વપરાયેલ પાવર ૧૦ પૈસા એક યુનિટ ના - . વાર્ષિક	રૂ. ૮૬૦૦.	૩ યંત્રોનો સમારકામ અને મરામત ખર્ચ વાર્ષિક	રૂ. ૧૮૨૦	૪ કારખાનાની વીજળીબતી ખર્ચ વાર્ષિક	રૂ. ૧૬૦૦ .	૫ યંત્રની દેખરેખ રાખનાર બે મજૂરનો પગાર , દરેકનો રૂ. ૧૨૦		૬ સુપરવાઈઝરનો પગાર દર મહિને	રૂ. ૧૨૦૦	૭ . લ્યુબ્રિકન્ટ વગેરે વાર્ષિક	રૂ. ૨૦૦ .	૮ ઘસારો એક યંત્રનો વાર્ષિક	રૂ. ૧૨૦૦	૯ યંત્રનો ભાડા ખરીદ નો હમો વાર્ષિક	રૂ. ૨૪૦૦	[૧૮]												
૧ ભાડું અને વેરા વાર્ષિક	રૂ. ૧૨૦૦૦																															
૨ વપરાયેલ પાવર ૧૦ પૈસા એક યુનિટ ના - . વાર્ષિક	રૂ. ૮૬૦૦.																															
૩ યંત્રોનો સમારકામ અને મરામત ખર્ચ વાર્ષિક	રૂ. ૧૮૨૦																															
૪ કારખાનાની વીજળીબતી ખર્ચ વાર્ષિક	રૂ. ૧૬૦૦ .																															
૫ યંત્રની દેખરેખ રાખનાર બે મજૂરનો પગાર , દરેકનો રૂ. ૧૨૦																																
૬ સુપરવાઈઝરનો પગાર દર મહિને	રૂ. ૧૨૦૦																															
૭ . લ્યુબ્રિકન્ટ વગેરે વાર્ષિક	રૂ. ૨૦૦ .																															
૮ ઘસારો એક યંત્રનો વાર્ષિક	રૂ. ૧૨૦૦																															
૯ યંત્રનો ભાડા ખરીદ નો હમો વાર્ષિક	રૂ. ૨૪૦૦																															
પ્રશ્ન ૪	નીચેની માહિતી પરથી પડતર નું પત્રક તૈયારી કરો . એકમદીઠ નફો પણ નક્કી કરો. <table> <tr> <td>કાચા માલની ખરીદી</td><td>રૂ. ૧૧૫૦૦૦</td></tr> <tr> <td>આવક માળનું ગાડાભાડું</td><td>રૂ. ૪૦૦૦</td></tr> <tr> <td>સીધી મજૂરી</td><td>રૂ. ૮૬૦૦૦</td></tr> <tr> <td>યાંત્રિક કામના ક્લાકો</td><td>૧૦૦૦૦</td></tr> <tr> <td>યાંત્રિક ક્લાકદર</td><td>ક્લાકદીઠ ૪ રૂ .</td></tr> <tr> <td>શરૂઆતનો કાચા માલનો સ્ટોક</td><td>રૂ. ૨૫૦૦૦</td></tr> <tr> <td>શરૂઆતનો તૈયાર માલનો સ્ટોક</td><td>(એકમો ૪૦૦૦) રૂ. ૪૦ ૦૦૦,</td></tr> <tr> <td>આખરનો કાચામાલ નો સ્ટોક</td><td>રૂ. ૨૦ ૦૦૦,</td></tr> <tr> <td>આખરનો તૈયાર માલ નો સ્ટોક</td><td>૫૦૦૦ એકમો</td></tr> <tr> <td>શરૂઆત નો અર્ધતૈયાર માલ</td><td>રૂ. ૫૦૦૦</td></tr> <tr> <td>આખર નો અર્ધ તૈયાર માલ</td><td>રૂ. ૧૫૦૦૦</td></tr> <tr> <td>ઓફીસ પરોક્ષ ખર્ચો કારખાનાની પડતર ના ૪ %</td><td></td></tr> <tr> <td>વેચાણ અને વિતરણના ખર્ચો એકમદીઠ</td><td>રૂ. ૧.</td></tr> <tr> <td>વેચાણ</td><td>રૂ. ૩૦૦૦૦૦</td></tr> <tr> <td>વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન ૨૬૦૦૦ એકમો</td><td></td></tr> </table> અથવા	કાચા માલની ખરીદી	રૂ. ૧૧૫૦૦૦	આવક માળનું ગાડાભાડું	રૂ. ૪૦૦૦	સીધી મજૂરી	રૂ. ૮૬૦૦૦	યાંત્રિક કામના ક્લાકો	૧૦૦૦૦	યાંત્રિક ક્લાકદર	ક્લાકદીઠ ૪ રૂ .	શરૂઆતનો કાચા માલનો સ્ટોક	રૂ. ૨૫૦૦૦	શરૂઆતનો તૈયાર માલનો સ્ટોક	(એકમો ૪૦૦૦) રૂ. ૪૦ ૦૦૦,	આખરનો કાચામાલ નો સ્ટોક	રૂ. ૨૦ ૦૦૦,	આખરનો તૈયાર માલ નો સ્ટોક	૫૦૦૦ એકમો	શરૂઆત નો અર્ધતૈયાર માલ	રૂ. ૫૦૦૦	આખર નો અર્ધ તૈયાર માલ	રૂ. ૧૫૦૦૦	ઓફીસ પરોક્ષ ખર્ચો કારખાનાની પડતર ના ૪ %		વેચાણ અને વિતરણના ખર્ચો એકમદીઠ	રૂ. ૧.	વેચાણ	રૂ. ૩૦૦૦૦૦	વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન ૨૬૦૦૦ એકમો		[૧૭]
કાચા માલની ખરીદી	રૂ. ૧૧૫૦૦૦																															
આવક માળનું ગાડાભાડું	રૂ. ૪૦૦૦																															
સીધી મજૂરી	રૂ. ૮૬૦૦૦																															
યાંત્રિક કામના ક્લાકો	૧૦૦૦૦																															
યાંત્રિક ક્લાકદર	ક્લાકદીઠ ૪ રૂ .																															
શરૂઆતનો કાચા માલનો સ્ટોક	રૂ. ૨૫૦૦૦																															
શરૂઆતનો તૈયાર માલનો સ્ટોક	(એકમો ૪૦૦૦) રૂ. ૪૦ ૦૦૦,																															
આખરનો કાચામાલ નો સ્ટોક	રૂ. ૨૦ ૦૦૦,																															
આખરનો તૈયાર માલ નો સ્ટોક	૫૦૦૦ એકમો																															
શરૂઆત નો અર્ધતૈયાર માલ	રૂ. ૫૦૦૦																															
આખર નો અર્ધ તૈયાર માલ	રૂ. ૧૫૦૦૦																															
ઓફીસ પરોક્ષ ખર્ચો કારખાનાની પડતર ના ૪ %																																
વેચાણ અને વિતરણના ખર્ચો એકમદીઠ	રૂ. ૧.																															
વેચાણ	રૂ. ૩૦૦૦૦૦																															
વર્ષ દરમિયાન ઉત્પાદન ૨૬૦૦૦ એકમો																																
પ્રશ્ન ૪	મેળવણી પત્રક ની જરૂર શા માટે છે મેળવણી પત્રક ની પદ્ધતિ ? ટૂંક માં સમજાવો .	[૧૭]																														

- X -

(4)